Raad van State
16 IV 1957
- 1 -

IL. L. 5649/1.

geëcoördineerd (1)

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling 'etgeving, eerste kamer, de 26e 'ebruari 1957 door de Minister 'an Volksgezondheid en van het ·ezin verzocht hem van advies e dienen over een ontwerp van oninklijk besluit "tot weder- nrichting van de Hoge Raad voor et Verplegingswezen", heeft de 2e maart 1957 het volgend advies egeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de la Santé publique et de la Famille, le 26 février 1957, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "réorganisant le Conseil supérieur du Nursing", a donné le 22 mars 1957 l'avis suivant :

In het tweede en derde lid van de aanhef vervange men de woorden "en inzonderheid op zijn artikel" door de woorden "inzonderheid op artikel".

De besluiten waarnaar het vierde en vijfde lid van de aanhef verwijzen, lichten weliswaar het bepaalde in artikel 11 van het ontwerp toe, doch zijn geen rechtsgrond voor deze bepaling. Het is derhalve niet nodig die besluiten te vermelden.

Krachtens artikel 17 van het besluit van de Regent van 20 maart 1950 dient de vermelding van het advies van de Eerste-Minister te worden aangevuld met de datum waarop het verleend werd.

In artikel 1, 8e regel, leze men "alle vraagstukken".

Duidelijkheidshalve stelle men artikel 2 als volgt :

"Artikel 2.

De Hoge Raad voor het verplegingswezen bestaat uit een voorzitter en vijfendertig leden. Hij is verdeeld in secties die als volgt zijn samengesteld :

1) Sectie "Verloskunde" :

1 geneesheer-verloskundige,
1 aan huis verplegende vroedvrouw,
1 aan een kraaminrichting verbonden vroedvrouw,
1 vroedvrouw uit het onderwijzend personeel;

.../...

2) Sectie "Algemene Verzorging" :

1 aan een ziekenhuis verbonden geneesheer,
1 verpleegster gegradueerd in de verpleegkunde,
1 praktizerend verpleger of verpleegster,
1 verpleger of verpleegster uit het onderwijzend personeel,
1 aan een ziekenhuis verbonden oppasser of oppasster,
1 aan een sanatarium verbonden oppasser of oppasster;

3) Sectie "Verzorging der geesteszieken" :

1 geneesheer-psychiater,
1 praktizerend verpleger of verpleegster voor geesteszieken,
1 verpleger of verpleegster voor geesteszieken uit het onderwijzend personeel,
1 oppasser of oppasster voor geesteszieken;

4) Sectie "Medisch-sociale Diensten" :

1 geneesheer die met het medisch-sociaal werk vertrouwd is,
1 verpleger of verpleegster, sociaal hygiënist uit het onderwijzend personeel,
1 praktizerend verpleger of verpleegster, sociaal hygiënist,
1 praktizerende vroedvrouw, sociaal hygiëniste;

5) Sectie "Kinderverzorging" :

1 geneesheer-pediater,
1 licentiaat in de psychologie,
1 praktizerend verpleegster,
1 verpleegster uit het onderwijzend personeel,
1 praktizerend kinderverzorgster;

.../...

6) Sectie "Fysische behandelingen" :

1 geneesheer fysiater,
1 praktizerend kinesist of kinesiste,
1 kinesist of kinesiste uit het onderwijzend personeel,
1 fysiotechnicus;

7) Sectie "Diëtetica" :

1 geneesheer, specialist van de ziekten van het spijsverteringsstelsel
1 diëtist of diëtiste.

De overige zes mandaten staan ter beschikking om de vertegenwoordiging in de Raad van nieuwe verzorgingstakken mogelijk te maken.

Elke sectie verkiest haar voorzitter. De Minister van Volksgezondheid en van het Gezin wijst uit de sectie-voorzitters de twee ondervoorzitters van de Hoge Raad aan.

Van de Raad maken eveneens deel uit : vier assessoren onderscheidenlijk vertegenwoordigers van de Ministers van Volksgezondheid en van het Gezin, van Justitie, van Openbaar Onderwijs en van Arbeid en Sociale Voorzorg.

Ieder lid of assessor heeft een plaatsvervanger".

In artikel 3 wordt niet bepaald wie de assessoren en hun plaatsvervangers benoemt. Indien ook zij bij koninklijk besluit worden benoemd, moet zulks uitdrukkelijk worden gezegd. Zoniet dient het voorlaatste lid van artikel 2 te vermelden dat de Ministers de assessoren en hun plaatsvervangers aanduiden.

.../...

Deze bepaling zou dan kunnen luiden als volgt :

"Van de Raad maken eveneens deel uit vier assessoren, onderscheidenlijk door de Ministers van Volksgezondheid en van het Gezin, van Justitie, van Openbaar Onderwijs en van Arbeid en Sociale Voorzorg aangewezen".

Het bepaalde in het tweede lid van artikel 3, namelijk dat de Raad en de secties om de drie jaar voor de helft worden vernieuwd, houdt er geen rekening mede dat zowel de Raad in zijn geheel als de sectie "Kinderverzorging" een oneven aantal leden tellen.

Om dit bezwaar te verhelpen, stelle men deze bepaling als volgt :

"Het mandaat echter van twee (of drie) der werkende en twee (of drie) der plaatsvervangende leden van de sectie "Kinderverzorging" en de helft der werkende en plaatsvervangende leden van elk der overige secties, die voor de eerste maal bij toepassing van het besluit worden benoemd, eindigt na drie jaar. Deze leden worden door uitloting aangewezen".

Wil men bovendien verhinderen dat de zes, in het tweede lid van artikel 2 bedoelde mandaten, op een andere datum dan de overige mandaten zouden verstrijken, dan kan in artikel 3 een derde lid worden ingevoegd, dat luidt als volgt :

'"De duur van het mandaat der werkende en plaatsvervangende leden, die voor de eerste maal bij toepassing van artikel 2, tweede lid, worden benoemd, wordt, binnen de bij dit besluit getrokken grenzen, door het benoemingsbesluit bepaald".

.../...

Het derde lid van artikel 3 bepaalt, dat de leden of assessoren van rechtswege ophouden deel uit te maken van de Raad wanneer zij de functie verlaten of de hoedanigheid verliezen uit hoofde waarvan zij werden aangesteld.

Deze bepaling geeft aanleiding tot de volgende opmerkingen :

Volgens de verklaring van de gemachtigde ambtenaar geldt deze bepaling ook voor de plaatsvervangers. Zij moeten derhalve ook worden vermeld.

Verder ziet men niet in waarom een onderscheid wordt gemaakt tussen het verlaten van de functie en het verlies van de hoedanigheid uit hoofde waarvan de aanstelling is geschied. Het meer algemene begrip "verlies van de hoedanigheid" dekt immers het engere begrip "verlaten van de functie".

Er is echter meer. Waar er sprake is van het verlaten der functies schijnen alleen de assessoren te worden bedoeld. Aangezien nergens bepaald is dat de assessoren voor zes jaar worden benoemd of aangewezen en er derhalve te allen tijde aan hun mandaat een einde kan worden gemaakt, is het hoegenaamd niet nodig te bepalen dat hun mandaat in een gegeven geval van rechtswege een einde neemt.

Ten slotte moge er op worden gewezen dat toestanden of feiten, waaruit men sommige gevolgen van rechtswege wil doen voortvloeien, een vaststaand, niet voor betwisting vatbaar karakter moeten vertonen.

De hoedanigheden die de meeste leden van de Hoge Raad moeten bezitten om te kunnen worden benoemd en om hun mandaat te behouden, zijn niet zo scherp afgelijnd dat er geen betwisting mogelijk is omtrent de vraag of zij die hoedanigheden al dan niet verloren hebben.

Het verdient derhalve aanbeveling uitdrukkelijk te bepalen wie het verlies van de hoedanigheid, dat het verval van rechtswege van het mandaat tot gevolg heeft, zal vaststellen, b.v. de Koning of de Minister, na advies van de Raad.

Voor de twee laatste leden van artikel 3 geeft de Raad van State volgende tekst in overweging :

"Verliest een werkend of een plaatsvervangend lid de hoedanigheid uit hoofde waarvan hij is benoemd, dan houdt hij van rechtswege op deel van de Raad uit te maken. De Raad stelt het verlies van de hoedanigheid vast.

Bij vacature vóór het einde van het mandaat voltooit de opvolger het mandaat van zijn voorganger".

In de artikelen 2, 3 en 4 vervange men het woord "bijzitters" door het woord assessoren", en in de artikelen 4 en 6 de woorden "algemeen secretaris" door "secretaris-generaal".

Het tweede lid van artikel 4 leze men als volgt :

"De plaatsvervangende leden wonen de vergaderingen van de Hoge Raad bij met medebeslissende stem, wanneer zij een werkend lid vervangen".

In het derde lid leze men "hebben raadgevende stem" en in het vierde "hij heeft er raadgevende stem".

Voor de artikelen 5, 6, 7 en 8 wordt navolgende tekst aanbevolen :

"Artikel 5.-

De voorzitter roept de Raad bijeen, hetzij uit uigen beweging, hetzij op verzoek van de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin of van de Minister van Openbaar Onderwijs, hetzij op verzoek van tenminste vijf leden.

.../...

De Raad beraadslaagt op geldige wijze wanneer twee derde zijner leden aanwezig is. Hij brengt advies uit bij meerderheid der stemmen, met dien verstande dat bij staking van stemmen de stem van de voorzitter beslist.

Is het vereiste aantal leden niet aanwezig, dan wordt de Raad binnen een termijn van tenminste acht en ten hoogste vijftien dagen opnieuw bijeengeroepen ; in dit geval beraadslaagt hij op geldige wijze, onverschillig hoeveel leden aanwezig zijn.

De voorzitter van de Raad roept de secties bijeen. Twee of meer secties kunnen te zamen bijeengeroepen worden voor de studie van bepaalde vraagstukken die meer dan een sectie betreffen.

Artikel 6.-

Bij de Hoge Raad voor het verplegingswezen wordt een dagelijks bestuur opgericht. Dit bestuur bestaat uit de voorzitter van de Raad en de voorzitters der secties. De voorzitter van de Raad heeft de leiding van het dagelijks bestuur. De secretaris-generaal van de Raad en de assessoren wonen van rechtswege de zittingen bij met raadgevende stem.

Artikel 7.-

De Minister van Openbaar Onderwijs en de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin of hun respectieve gemachtigde, alsook de secretaris-generaal van het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin of zijn gemachtigde, wonen van rechtswege de zittingen van de Raad, het dagelijks bestuur en de secties bij; zij zijn stemgerechtigd.

.../...

Artikel 8.-

Voor alle vraagstukken met betrekking tot de voorbereiding tot de beroepen die in hoofdzaak de verpleging en medisch-sociale prestaties betreffen, hebben de Hoge Raad voor het verplegingswezen en zijn dagelijks bestuur onderscheidenlijk de bevoegdheid van de Hoge Raad voor het technisch onderwijs en van zijn dagelijks bestuur, overeenkomstig de bepalingen van de wetten van 29 juli 1953 en 27 juli 1955, inzonderheid, wat deze laatste betreft, de artikelen 13, 23, 25, 26 en 27".

\+

\+ \+

Luidens de verklaringen van de gemachtigde ambtenaar dient artikel 10 zo te worden verstaan, dat eenzelfde reglement van orde de werkwijze van de Hoge Raad, van zijn secties en van het dagelijks bestuur zal regelen. De bedoeling van de Regering zou duidelijker tot uiting komen in de volgende tekst :

"Artikel 10.-

Het werk van de Hoge Raad, van zijn secties en van het dagelijks bestuur wordt geregeld volgens de bepalingen van een huishoudelijk reglement, dat door de Hoge Raad wordt vastgesteld en door de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin wordt goedgekeurd"..

.../...

De artikelen 11 en 12 stelle men als volgt :

"Artikel 11.-

De voorzitter en de leden van de Hoge Raad voor het verplegingswezen alsook de personen op wier medewerking een beroep wordt gedaan en die bepaalde zittingen van de Raad, van het dagelijks bestuur of van de secties bijwonen, worden voor hun reis- en verblijfkosten vergoed volgens de regelen en het tarief vastgesteld voor het personeel der rijksbesturen ; voor de toepassing van dit artikel worden zij gelijkgesteld met directeurs in ministeriële departementen.

Aan de leden van de Hoge Raad die geen ambtenaar zijn, wordt het presentiegeld verleend dat vastgesteld is voor de leden van de permanente commissies die onder het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin ressorteren.

Artikel 12.-

Het besluit van de Regent van 20 juli 1947 houdende instelling van een Hoge Raad voor het verplegingswezen, gewijzigd bij koninklijk besluit van 30 april 1951, wordt opgeheven".

Aux alinéas 2 et 3 du préambule, il y a lieu de remplacer les mots "et notamment son article" par "notamment l'article".

Si les arrêtés visés aux alinéas 4 et 5 du préambule aident à comprendre la portée de la disposition de l'article 11 du projet, ils n'en constituent cependant pas le fondement légal. La mention de ces arrêtés est dès lors superflue.

En vertu de l'article 17 de l'arrêté du Régent du 20 mars 1950 la mention de l'avis du Premier Ministre doit être complétée par la date à laquelle cet avis a été donné.

Dans la version néerlandaise de l'article 1er, huitième ligne, il convient d'écrire "alle vraagstukken".

L'article 2 gagnerait en clarté s'il était rédigé comme suit :

"Article 2.-

Le Conseil supérieur du nursing se compose d'un président et de trente-cinq membres. Il est divisé en sections dont la constitution est la suivante :

1) Section "Obstétrique" :

... (comme au projet) ...

2) Section "Soins généraux" :

... (comme au projet) ...

.../...

3) Section "Soins aux malades mentaux :

... (comme au projet) ...

4) Section "Services médico-sociaux" :

... (comme au projet) ...

5) Section "Soins à l'enfance" :

... (comme au projet) ...

6) Section "Traitements physiques" :

... (comme au projet) ...

7) Section "Diététique" :

... (comme au projet) ...

Les six mandats restants demeurent disponibles afin de permettre la représentation au sein du Conseil de nouvelles branches du nursing.

Chaque section élit son président. Le Ministre de la Santé publique et de la Famille désigne parmi les présidents de section, deux vice-présidents du Conseil supérieur.

Du Conseil font également partie : quatre assesseurs, représentants de chacun des Ministres de la Santé publique et de la Famille, de la Justice, de l'Instruction publique et du Travail et de la Prévoyance sociale.

Chacun des membres et assesseurs a un suppléant".

L'article 3 ne précise pas par qui sont nommés les assesseurs et leurs suppléants. S'ils le sont par arrêté royal, il y a lieu de le prévoir expressément; dans le cas contraire, le pénultième alinéa de l'article 2 devrait préciser que les assesseurs et leurs suppléants sont désignés par les Ministres.

Cette disposition pourrait alors être ainsi conçue :

"Du Conseil font également partie quatre assesseurs qui sont respectivement désignés par les Ministres de la Santé publique et de la Famille, de la Justice, de l'Instruction publique et du Travail et de la Prévoyance sociale".

La disposition de l'alinéa 2 de l'article 3, d'après laquelle le Conseil et les sections sont renouvelés par moitié tous les trois ans, semble perdre de vue que tant le Conseil dans son ensemble que la section "Soins à l'enfance" comptent un nombre impair de membres.

Pour remédier à cet état de choses, il y aurait lieu de rédiger cette disposition ainsi qu'il suit :

"Cependant le mandat de deux (ou trois) des membres effectifs et des membres suppléants de la section "Soins à l'enfance" et de la moitié des membres effectifs et des membres suppléants de chacune des autres sections, nommés pour la première fois en application du présent arrêté, viendra à expiration après trois ans. Ces membres sont désignés par tirage au sort".

.../...

Si l'on veut,d'autre part,éviter que les six mandats dont question à l'alinéa 2 de l'article 2 viennent à expirer à une autre date que les mandats restants, il s'indiquerait d'insérer à l'article 3 un alinéa 3 ainsi rédigé :

"La durée du mandat des membres effectifs et des membres suppléants nommés pour la première fois en application de l'article 2, alinéa 2, est fixée, dans les limites fixées par le présent article, par l'arrêté de nomination".

L'alinéa 3 de l'article 3 prévoit que les membres ou assesseurs cessent de plein droit de faire partie du Conseil, lorsqu'ils quittent la fonction ou perdent la qualité à raison de laquelle ils ont été désignés.

Cette disposition donne lieu aux remarques suivantes :

D'après le fonctionnaire délégué la disposition s'applique également aux assesseurs; elle devrait donc les mentionner.

Ensuite, l'on n'aperçoit pas les motifs de la distinction établie entre l'abandon des fonctions et la perte de la qualité à raison de laquelle la désignation a eu lieu. En effet, la notion plus générale de "perte de la qualité" couvre la notion plus étroite d'"abandon des fonctions".

.../...

Il y a plus toutefois. Parlant d'abandon des fonctions, la disposition semble ne viser que les seuls assesseurs. Comme le projet ne porte nulle part que les assesseurs sont nommés ou désignés pour six ans et qu'il peut dès lors être, à tout moment, mis fin à leur mandat, il est inutile de prévoir que leur mandat cesse de plein droit dans un cas déterminé.

Enfin, il échet d'observer que des situations ou faits, d'où l'on entend faire découler de plein droit certains effets, doivent présenter un caractère certain et non susceptible de contestation.

Les qualités requises de la plupart des membres du Conseil supérieur pour pouvoir être nommés et pour conserver leur mandat, ne sont pas définies avec une netteté telle que toute contestation sur le point de savoir s'ils ont perdu ces qualités ou non serait exclue.

Il est souhaitable dès lors, de prévoir expressément par qui la perte de la qualité entraînant de droit la déchéance du mandat, sera constatée, par exemple par le Roi ou par le Ministre, après avis du Conseil.

En conséquence, la rédaction suivante est suggérée pour les deux derniers alinéas de l'article 3 :

"Lorsqu'un membre effectif ou un membre suppléant perd la qualité à raison de laquelle il a été nommé, il cesse de plein droit de faire partie du Conseil. La perte de la qualité est constatée par le Conseil.

En cas de vacance avant la fin d'un mandat, le remplaçant achève le mandat de son prédécesseur".

Aux articles 2, 3 et 4 de la version néerlandaise, il s'indique de substituer le terme "assessoren" au terme "bijzitters"; aux articles 4 et 6, le terme "algemeen secretaris" devrait être remplacé par "secretaris-generaal".

L'alinéa 2 de l'article 4 gagnerait à être rédigé comme suit :

"Les membres suppléants assistent aux réunions du Conseil supérieur avec voix délibérative, lorsqu'ils remplacent un membre effetif".

A l'alinéa 3 de la version néerlandaise, il convient d'écrire "hebben raadgevende stem" et à l'alinéa 4 "hij heeft er raadgevende stem".

.../...

Pour les articles 5, 6, 7 et 8, le texte suivant est proposé :

"Article 5.-

Le président convoque le Conseil soit d'initiative, soit à la demande du Ministre de la Santé publique et de la Famille ou du Ministre de l'Instruction publique, soit à la demande de cinq membres au moins.

Le Conseil délibère valablement si les deux tiers de ses membres sont présents. Il donne son avis à la majorité des voix des membres présents; la voix du président est prépondérante en cas de parité.

Si le nombre de membres requis n'est pas présent, le Conseil est convoqué à nouveau dans un délai de huit jours au moins et de quinze jours au plus; dans ce cas il délibère valablement quel que soit le nombre des membres présents.

Le président du Conseil convoque les sections. Deux ou plusieurs sections peuvent être convoquées ensemble pour l'étude de certains problèmes qui intéressent plus d'une section.

Article 6.-

Au sein du Conseil supérieur du nursing il est constitué un bureau permanent. Ce bureau est composé du président du Conseil et des présidents de sections. Le président du Conseil assure la direction du bureau permanent. Le secrétaire général du Conseil et les assesseurs assistent de droit aux séances et y ont voix consultative.

.../...

Article 7.-

Le Ministre de l'Instruction publique et le Ministre de la Santé publique et de la Famille ou leur délégué respectif, ainsi que le secrétaire général du Ministère de la Santé publique et de la Famille ou son délégué, assistent de droit aux séances du Conseil, du bureau permanent et des sections; ils y ont voix délibérative.

Article 8.-

Pour toutes les questions relatives à la préparation aux professions qui ont pour objet essentiel la dispensation des soins et les prestations médico-sociales, les attributions du Conseil supérieur du nursing et de son bureau permanent sont respectivement celles du Conseil supérieur de l'enseignement technique et de son bureau permanent, conformément aux dispositions des lois des 29 juillet 1953 et 27 juillet 1955, notamment, en ce qui concerne cette dernière loi, des articles 13, 23, 25, 26 et 27".

\+

\+ \+

D'après les déclarations du fonctionnaire délégué, la portée de l'article 10 est qu'un même règlement d'ordre intérieur réglera le fonctionnement à la fois du Conseil supérieur, de ses sections et de son bureau permanent. Le texte ci-après traduirait plus adéquatement cette intention du Gouvernement :

.../...

"Article 10.-

Les travaux du Conseil supérieur, de ses sections et du bureau permanent sont réglés suivant les dispositions d'un règlement d'ordre intérieur arrêté par le Conseil supérieur et approuvé par le Ministre de la Santé publique et de la Famille".

Les articles 11 et 12 seraient mieux rédigés comme suit :

"Article 11.-

Le président et les membres du Conseil supérieur du nursing, ainsi que les personnes à la collaboration de qui il est fait appel et qui assistent à certaines séances du Conseil, du bureau permanent ou des sections, sont indemnisés de leurs frais de parcours et de séjour suivant les règles et le tarif prévus pour le personnel des administrations de l'Etat; ils sont assimilés, pour l'application du présent article, aux directeurs des départements ministériels.

Les membres non-fonctionnaires du Conseil supérieur reçoivent les jetons de présence prévus en faveur des membres des commissions permanentes ressortissant au Ministère de la Santé publique et de la Famille.

Article 12.-

L'arrêté du Régent du 20 juillet 1947 portant création du Conseil supérieur du nursing, modifié par l'arrêté royal du 30 avril 1951, est abrogé".

De kamer was samengesteld uit

de Heren : J. SUETENS, eerste-voorzitter,
Messieurs : premier président,

G. VAN BUNNEN, raadsheren van State,
K. MEES, conseillers d'Etat,

F. DUCHENE, bijzitters van de afdeling wetgeving,
F. VAN GOETHEM, assessseurs de la section de législation,

R. DECKMYN, griffier.
greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. SUETENS.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. LAHAYE, auditeur.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) R. DECKMYN,

La chambre était composée de

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. J. SUETENS.

Le rapport a été présenté par M. W. LAHAYE, auditeur.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) J. SUETENS.